

CM MBO

┌ commissie
macrodoelmatigheid
mbo ─┘

Jaarverslag 2018

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Organisatie en taken CMMBO	4
	• 2.1 Missie, visie en kernwaarden	4
	• 2.2 Samenstelling CMMBO.....	4
	• 2.3 Taken van CMMBO	4
	• 2.4 Secretariaat.....	5
3	Activiteiten CMMBO	6
	• 3.1 Macrodoelmatigheid.....	6
	• 3.2 Fusietoets	7
	• 3.3 Kleinschalige, unieke opleidingen.....	7
	• 3.4 Communicatie.....	8
4	Financieel verslag	10

1 Inleiding

Hierbij treft u het verslag aan van de activiteiten van de Commissie macrodoelmatigheid mbo (CMMBO) in 2018. Paragraaf 2 gaat in op de organisatie en taken van de CMMBO. Paragraaf 3 bevat een overzicht van de uitgevoerde activiteiten, waaronder de uitgebrachte adviezen. Tenslotte treft u in paragraaf 4 het financieel verslag over 2018 aan.

2 Organisatie en taken CMMBO

2.1 Missie, visie en kernwaarden

Missie:

De Commissie macrodoelmatigheid mbo (CMMBO) is in 2015 ingesteld door de minister van OCW en de staatssecretaris van EZ (Staatscourant, nr. 27372, 1 september 2015). De CMMBO adviseert de overheid, mbo-instellingen, bedrijfsleven en andere belanghebbenden bij het middelbaar beroepsonderwijs over het arbeidsmarktperspectief en de doelmatigheid van mbo-opleidingen.

Visie:

Met haar adviezen streeft de CMMBO naar het versterken van de zelfregulering door mbo-instellingen van de macrodoelmatigheid van het opleidingsaanbod.

Kernwaarden:

De Commissie voert haar werkzaamheden op een onafhankelijke, vertrouwelijke en transparante wijze uit. Deze kernwaarden zijn door de CMMBO uitgewerkt in een gedragscode. Deze gedragscode is op 10 februari 2016 vastgesteld, gepubliceerd en te raadplegen op de website van de CMMBO.

2.2 Samenstelling CMMBO

De commissie bestaat sinds 1 september 2015 uit de volgende leden: de heer prof. dr. F. Leijnse (voorzitter), de heer drs. A.J.E.G. Renique (vicevoorzitter), mevrouw drs. M.H.J. Blom, de heer M.J. Hoefijzers en de heer prof. dr. M.J.M. Vermeulen. De leden zijn door de Minister benoemd voor een periode van vier jaar. Herbenoeming is eenmaal mogelijk.

2.3 Taken van CMMBO

De taken van de CMMBO zijn als volgt:

Macrodoelmatigheid

- Op verzoek van de Minister onderzoeken van en adviseren over signalen over niet naleven van de zorgplichten arbeidsmarktperspectief en doelmatigheid door mbo-instellingen.
- Op verzoek van de Minister themagericht doorlichten van en adviseren over het arbeidsmarktperspectief en doelmatigheid van (delen van) het landelijk aanbod van mbo-opleidingen.
- Op verzoek van belanghebbenden (instellingen, bedrijfsleven e.a.) als geschillencommissie adviseren over onderlinge verschillen van inzicht in het arbeidsmarktperspectief en/of doelmatigheid van opleidingen.

Fusietoets

- Sinds 1 augustus 2017 adviseert de CMMBO de Minister tevens over voorgenomen fusies tussen instellingen in het middelbaar beroepsonderwijs (Staatscourant, nr. 43372, 31 juli 2017). Voor een bestuurlijke of institutionele fusie in het middelbaar beroepsonderwijs is in alle gevallen namelijk de voorafgaande toestemming van de Minister nodig: de fusietoets.

Kleine, unieke opleidingen

- Begin 2018 is de wetswijziging Samenwerkingscollege en unieke beroepsopleidingen vastgesteld. Deze regelt o.a. dat de Minister een tijdelijk alleenrecht aan een mbo-instelling kan toekennen voor het verzorgen van een kleinschalige, unieke beroepsopleiding. Het adviseren van de Minister over aanvragen van mbo-instellingen voor een tijdelijk alleenrecht is in 2018 een nieuwe taak van de CMMBO geworden.

Bij de uitvoering van bovenstaande taken neemt de CMMBO de Beleidsregel macrodoelmatigheid in het beroepsonderwijs en de Regeling en beleidsregels fusietoets in het onderwijs 2017, en hun onderlinge samenhang, in acht.

2.4 Secretariaat

De CMMBO is ondersteund door een secretariaat (2,3 fte) dat is ondergebracht bij de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO). De NVAO verzorgt het penvoerderschap voor de CMMBO.

3 Activiteiten CMMBO

De CMMBO heeft in 2018 adviezen uitgebracht, onderzoek verricht en presentaties verzorgd over haar werkzaamheden. Deze activiteiten worden in dit hoofdstuk achtereenvolgens kort toegelicht.

3.1 Macrodoelmatigheid

Onderstaande tabel 3.1 geeft een overzicht van de adviezen op het gebied van macrodoelmatigheid die de CMMBO in 2018 heeft uitgebracht.

Tabel 3.1: Overzicht uitgebrachte adviezen macrodoelmatigheid in 2018

	Onderwerp	Soort advies	Datum advies
1.	Advies Arbeidsmarktperspectief creatieve mbo-opleidingen	thema	16-04-2018
2.	Advies Regionale samenwerking tussen mbo-instellingen en branches	thema	16-04-2018
3.	Bijdrage aan de opzet van de evaluatie van de wet en beleidsregel Macrodoelmatigheid in het beroepsonderwijs	thema	7-11-2018

Advies Arbeidsmarktperspectief van creatieve mbo-opleidingen:

Het eerste advies betreft een themaonderzoek naar het arbeidsmarktperspectief en de doelmatigheid van creatieve mbo-opleidingen en de positie van vakinstellingen en roc's hierin. Tussen 2005 en 2016 is het aantal studenten van deze opleidingen flink toegenomen, vooral omdat meer roc's deze opleidingen zijn gaan aanbieden. De omvang van de arbeidsmarkt voor creatief opgeleiden is hierbij achtergebleven en werkzaamheden zijn complexer geworden. Dit heeft er mede toe geleid dat de arbeidsmarktpositie van gediplomeerden van creatieve mbo-opleidingen doorgaans matig tot soms onvoldoende is. Dit in tegenstelling tot veel andere mbo-opleidingen waarvan het arbeidsmarktperspectief voldoende tot goed is. Relatief veel gediplomeerden van creatieve mbo-opleidingen stromen door naar vervolgonderwijs op een hoger niveau.

Om het arbeidsmarktperspectief van creatieve mbo-opleidingen te versterken, heeft de Commissie het volgende aan de minister van OCW geadviseerd:

- Vergroot het inzicht in arbeidsmarktpositie van gediplomeerden door een beter alumni beleid
- Beperk het volume van en innoveer opleidingen Mediavormgeving en Specialist mode/maattechniek
- Beëindig de huidige kwalificatiedossiers DTP en Artiesten.

De uitkomsten van dit advies zijn op de website van de CMMBO gepubliceerd. Op 30 april 2018 heeft de minister van OCW zijn standpunt op het advies aan de Tweede Kamer aangeboden.

Regionale samenwerking tussen mbo-instellingen en branches:

De CMMBO heeft een themaonderzoek uitgevoerd naar de regionale samenwerking tussen mbo-instellingen en branches. Dit naar aanleiding van signalen dat meerdere brancheorganisaties overwegen om de voor hen relevante beroepsopleidingen te concentreren op een beperkt aantal mbo-instellingen ('zwaartepuntvorming') om de kwaliteit van de opleidingen en de instroom van studenten te verbeteren. Het onderzoek heeft een aantal werkende principes voor regionale samenwerking in kaart gebracht.

Deze zijn hoofdzakelijk ontleend aan evaluatie van de Truck Academy's: een initiatief van BOVAG om opleidingen bedrijfsautotechniek te concentreren. De CMMBO heeft de minister van OCW geadviseerd om de werkende principes onder de aandacht te brengen van SBB en het daarin vertegenwoordigde onderwijsveld en bedrijfsleven.

Bijdrage aan de opzet van de evaluatie van de wet en beleidsregel Macrodoelmatigheid:

Ook is de Commissie macrodoelmatigheid mbo door de minister van OCW gevraagd aandachtspunten aan te leveren voor de opzet van de komende evaluatie van de Wet macrodoelmatigheid beroepsonderwijs, in de brede context van het beleid op het gebied van onderwijs-arbeidsmarkt. Deze bijdrage is in november 2018 aan de minister aangeboden.

3.2 Fusietoets

Onderstaande tabel 3.1 geeft een overzicht van de uitgebrachte adviezen over de fusietoets in 2018.

Tabel 3.2: Overzicht uitgebrachte adviezen fusietoets in 2018

Uitgebrachte adviezen	Datum advies
Advies fusietoets ROC Leeuwenborch en ROC Arcus College	09-10-2018

Op 12 juli 2018 hebben ROC Leeuwenborgh en ROC Arcus College een verzoek ingediend voor goedkeuring van een bestuurlijke fusie per 1 januari 2019 en een instellingsfusie per 1 augustus 2019 ('fusietoets'). De CMMBO heeft het fusievoornemen beoordeeld op basis van de criteria in de 'Regeling en beleidsregels fusietoets onderwijs 2017', zoals regionale ontwikkeling van het aantal leerlingen, toegankelijkheid en variatie van het onderwijsaanbod, kwaliteit, interne en externe doelmatigheid, menselijke maat en draagvlak voor de fusie.

De CMMBO is in haar advies aan de Minister tot de conclusie gekomen dat de voorgenomen fusie met het oog op de langere termijn noodzakelijk is en al op kortere termijn kansen biedt. Op langere termijn is in de regio sprake van een bovengemiddelde demografische krimp met een dalend aantal studenten als gevolg. Door middel van een fusie kan hier doelmatiger en doeltreffender op ingespeeld worden met behoud van een gevarieerd aanbod van opleidingen. Op kortere termijn biedt de fusie een aantal kansen om het middelbaar beroepsonderwijs in Zuid-Limburg structureel te versterken. Zo draagt de voorgenomen fusie bij aan het vergroten van financiële mogelijkheden om te investeren in onderwijsontwikkeling, aan de slagvaardigheid van het mbo om met regionale partners o.a. werkzoekenden en werkenden om- en bij te scholen en biedt het aanstaande grote natuurlijk verloop van medewerkers op dit moment ook een kans voor organisatieontwikkeling tegen relatief beperkte transitiekosten.

De minister van OCW heeft goedkeuring verleend aan deze voorgenomen fusie. De integrale tekst van het besluit van de Minister en het advies van de Commissie is te raadplegen op de website van de CMMBO.

3.3 Kleinschalige, unieke opleidingen

Begin 2018 is het wetsvoorstel aangenomen over het tijdelijk alleenrecht voor een instelling om een kleine, unieke opleiding aan te bieden. Op 24 augustus 2018 is de beleidsregel Macrodoelmatigheid in het beroepsonderwijs aangepast met nadere criteria die de Minister hanteert voor de beoordeling van aanvragen. De CMMBO heeft zich voorbereid op haar uitvoerende taak om per schooljaar 2018-2019 aanvragen in ontvangst te nemen en de Minister te adviseren over aanvragen. Via de website en het digitale

nieuwsbericht van de CMMBO is het wetsvoorstel onder de aandacht van o.a. instellingen gebracht. Instellingen kunnen op de website van de CMMBO alle benodigde informatie vinden over de inhoud en het aanvragen van het tijdelijk alleenrecht voor het verzorgen van een kleinschalige, unieke beroepsopleiding.

In het kalenderjaar 2018 zijn nog geen aanvragen ontvangen.

3.4 Communicatie

Op het gebied van communicatie heeft de CMMBO in 2018 de volgende activiteiten uitgevoerd:

- *Website:*
De website www.cmmbo.nl is in de zomer van 2018 aangepast in verband met de uitvoering van de wettelijke regeling voor het tijdelijk alleenrecht voor kleine, unieke opleidingen per 1 augustus 2018. De website bevat onder meer informatie over relevante wet- en regelgeving, door de CMMBO uitgebrachte adviezen en informatie over taken en werkwijze van de CMMBO.
- *Nieuwsberichten:*
Een aantal keren per jaar stuurt de CMMBO een digitaal nieuwsbericht met daarin actuele onderwerpen op het gebied van macrodoelmatigheid. Hiermee wordt de lezer op de hoogte gehouden van uitgebrachte adviezen en het onderzoek naar macrodoelmatigheid en arbeidsmarktrelevantie van het aanbod van mbo-opleidingen. Rond de 430 abonnees ontvangen momenteel de digitale nieuwsberichten via de mail.
- *Publicaties:*
De volgende tabel 3.3 geeft een overzicht van de in 2018 op de website gepubliceerde adviezen en andere documenten van de Commissie. De adviezen zijn integraal te raadplegen via www.cmmbo.nl.

Door publicatie van de adviezen wordt kennis gedeeld en kunnen mbo-instellingen, andere belanghebbenden en belangstellenden met deze inzichten hun voordeel doen. Tevens bieden de publicaties transparantie over de werkzaamheden van de Commissie.

Tabel 3.3: Overzicht van in 2018 op de website www.cmmbo.nl gepubliceerde adviezen en andere documenten:

Publicaties	Publicatiedatum
Advies Arbeidsmarktperspectief creatieve mbo-opleidingen	16-04-2018
Advies Regionale samenwerking tussen mbo-instellingen en branches	16-04-2018
CMMBO Jaarverslag 2017	03-07-2018

- *Bijeenkomsten en gesprekken:*
In 2018 heeft de Commissie macrodoelmatigheid mbo bij diverse gelegenheden informatie gegeven over macrodoelmatigheid en de fusietoets en haar (concept)adviezen besproken en toegelicht. Tabel 3.4 op de volgende pagina geeft een overzicht van deze bijeenkomsten.

Tabel 3.4: Overzicht van bijeenkomsten in 2018:

Bijeenkomsten en gesprekken	Datum
Bijeenkomst over concept advies creatieve mbo-opleidingen met mbo-instellingen	05-02-2018
Gesprek met MBO Raad	21-03-2018
Gesprek met minister van OCW	17-05-2018
Gesprek met Bestuur SBB en TAC Doelmatigheid	19-06-2018
Gesprek met ROC Arcus College en ROC Leeuwenborch	11-09-2018
Gesprek met Beroepsvereniging Opleiders mbo (BVMBO)	27-09-2018
Gesprek Commissie Beroepsonderwijs van VNO-NCW	06-11-2018
Gesprek Commissie Kwaliteitsafspraken mbo	08-11-2018
Gesprek Bestuur SBB en TAC Doelmatigheid	14-11-2018
Gesprek Stichting Ieder mbo een practoraat	27-11-2018

Een aantal gesprekken (met mbo-instellingen, bestuur SBB en TAC Doelmatigheid) waren gericht op het (concept)advies van de CMMBO over het Arbeidsmarktperspectief van creatieve mbo-opleidingen. Andere gesprekken (met de BVMBO, VNO-NCW en de Stichting Ieder mbo een practoraat) stonden in het teken van het advies over de opzet van evaluatie van de wet en beleidsregel macrodoelmatigheid. Met de CKMBO is gesproken over de afstemming van werkzaamheden.

4 Financieel verslag

De CMMBO wordt door de minister van OCW bekostigd. De NVAO treedt hierbij namens de CMMBO op als penvoerder. Hieronder staan de financiële kerngegevens van de CMMBO over 2018 vermeld.

Opbrengsten

	Realisatie 2018 €	Begroting 2018 €
Subsidie ministerie van OCW	540.000	550.000

Lasten

	Realisatie 2018 €	Begroting 2018 €
1. Personele kosten	236.373	225.000
2. Algemene werkingskosten		
2.1 Personele exploitatiekosten	6.780	21.000
2.2 Kosten communicatie	5.663	14.000
2.3 Inzet commissieleden	36.365	40.000
2.4 Inzet deskundigen	114.161	175.000
2.5 Overige kosten	6.916	8.500
2.6 Penvoerderschap NVAO	66.500	66.500
Totaal lasten	472.758	550.000

Resultaat

	Realisatie 2018 €	Begroting 2018 €
	67.242	0

Verloop egalisereserve

	Realisatie 2018 €
Stand per 1 januari 2018	125.000
Resultaat	67.242
Te verrekenen met OCW*	57.242
Stand per 31 december 2018	135.000

* Het jaar 2018 is afgesloten met een batig saldo van € 67.242,--. Dit wordt toegevoegd aan de egalisereserve totdat de reserve het maximum bereikt van 25% van de totale jaarlijkse subsidie (= € 135.000,--). Op 1 januari 2018 bedroeg de stand van de egalisereserve € 125.000,--. Het restant van het batig saldo ad. € 57.242,-- wordt verrekend met OCW.